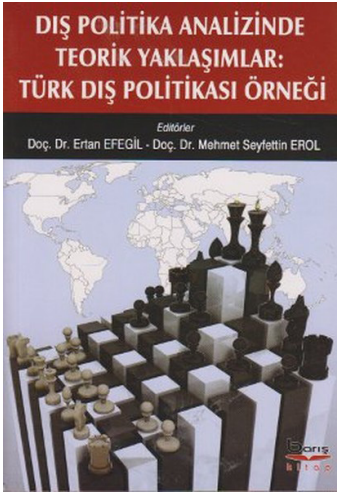

**MEHMET SEYFETTİN EROL-ERTAN EFEGİL, DER,
DIŞ POLİTİKA ANALİZİNDE TEORİK YAKLAŞIMLAR:
TÜRK DIŞ POLİTİKASI ÖRNEĞİ,
BARIŞ PLATİN YAYINEVİ, ANKARA 2012, 448 S.**

*Mehmet Seyfettin EROL-Ertan EFEGİL, Eds,
Turkish Foreign Policy:
An Example for Theoretical Approaches in Foreign Policy Analyses,
Barış Platin Publishing, Ankara 2012, 448 pgs.*

Ceren GÜRSELER ÖZBİLGİÇ **

Dış politika analizi; devletlerin dış politikalarını inceleme gibi belli başlı hedefleri olan Uluslararası İlişkiler disiplininin ve bu alandaki çalışmaların öne çıkan bir alt başlığıdır. Türk dış politikası da Soğuk Savaş döneminin bitmesiyle birlikte, özellikle 2000'li yılların başından itibaren gerek Türkiye akademisinde gerekse uluslararası akademide giderek daha fazla ilgi duyulan bir inceleme alanını oluşturmaktadır. Soğuk Savaş sonrası sürecin bir diğer öne çıkan özelliği de Türk dış politikasının incelenmesine, değerlendirilmesine ilişkin yeni kavramların ve farklı tezlerin dile getirilmesi olmuştur. Uluslararası İlişkiler teorileri, dış politika teorileri disiplininin ve ilgili çalışmaların bir sistem çerçevesinde ele alınmasına, kapsamının genişletilerek derin değerlendirmelerde bulunulmasına yardımcı olmaktadır. Bu bağlamda dış politika analizi, Türk dış politikası ve uluslararası ilişkiler teorilerinin aynı başlık altında, birbirleriyle ilişkilendirilerek incelenmesi detaylı fakat temel bir çerçevenin çizilmesini kolaylaştırmaktadır.

2012 basımlı “Dış Politika Analizinde Teorik Yaklaşımlar: Türk Dış Politikası Örneği” adlı eserde Prof. Dr. Mehmet Seyfettin Erol ve Prof. Dr. Ertan Efeğil’in editörlüğünde farklı örnekler kullanılarak ve çeşitli kavramlara dayanılarak Türk dış politikası incelenmiştir. Kitap, “Teorik Yaklaşımlar”, “Ulusal ve Uluslararası Faktörler” ve “Sosyo-

* Yrd. Doç. Dr., Nevşehir Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Uluslararası İlişkiler Bölümü Öğretim Üyesi, ANKASAM Afrika-Uluslararası Hukuk Danışmanı, cerengurseler@gmail.com.

Psikolojik Faktörler” olmak üzere üç kısımdan ve 16 makaleden oluşmaktadır. Seçilen konularda 2000’li yılların başından itibaren, özellikle kitabın yazıldığı 2010’lu yıllarda Türk dış politikasının, uluslararası ilişkilerin, dış politikanın, dış ilişkilerin incelenmesinde, değerlendirilmesinde sıklıkla altı çizilen kavramların kullanması kitabın öne çıkan unsurları arasında gösterilebilir. Danışmanlık ve parlamenter-başkanlık sistemleri açısından Türk dış politikasının değerlendirilmesi, Kemalist siyasi kültürün dış politikaya etkisinin incelenmesi, liderlerin inanç sisteminin karar verme sürecindeki yeri gibi kitapta değinilen öğeler bugünün Türkiye’sinin gerek iç ve dış siyasetini anlamada kullanılmaktadır.

Kitapta hem genel hatlarıyla hem de o dönemin öne çıkan çeşitli örnekleriyle Türk dış politikası incelenmiştir. Mavi Marmara krizi ekseninde İsrail politikası ve Libya krizinin yanı sıra Türkiye Cumhuriyeti’nin her zaman gündeminde olan Kıbrıs sorunu kitapta incelenen örneklerdir. Ayrıca karar alma sürecini kapsamlı olarak analiz eden kitap; siyasi partilerin, kamuoyunun, stratejik araştırma merkezlerinin, istihbarat kuruluşlarının, uluslararası örgütlerin ve çeşitli baskı kurumlarının faaliyetlerini dış politika ekseninde incelemiştir.

Kitap için seçilen ve sonrasında okuyucuya aktarılan çalışmalar bir bütün olarak değerlendirildiğinde Türk dış politikasına dair akademik çalışmalarda rastlanan çeşitli eksiklikleri gidermenin amaçlandığını ifade etmek mümkündür. Kitap; bahse konu eksikliği karar alma süreci olarak değerlendirmekte ve karar alma sürecinin işleyişi, bu sürecin etmenleri ve karar alıcıların psikolojik özellikleri gibi farklı konulara değinmektedir. Aktör-yapı ilişkisi örnek olarak verilebilir.

Diğer yandan sosyo-psikolojik alandaki makalelerle eser, uluslararası ilişkiler ve Türk dış politikası çalışmalarında ve analizlerinde kimi zaman değerlendirme dışında tutulan konulara değinmiştir. Örneğin Soğuk Savaş’ın sonra ermesiyle dış politikanın oluşumunda ve uygulanmasında etkisi tartışılan ideolojiye, siyasi kültüre, ahlaki değerlere ve inanç sistemine odaklanarak özellikle Soğuk Savaş sonrası dönemdeki Türk dış politikasının çeşitli unsurları incelenmiştir. Aynı zamanda karar alma sürecini derinlemesine

incelemek, analiz etmek için birçok sübjektif unsurun ele alınması gerektiği gösterilmek istenmiştir.

Türk dış politikasının teorik unsurlarla incelendiği bu kitap; dış politika analizi, Uluslararası İlişkiler teorileri ve nihayetinde Türk dış politikası çalışan akademisyenler, öğrenciler ve bu konulara ilgi duyanlar için önemli ve yararlı bir kaynaktır. “Dış Politika Analizinde Teorik Yaklaşımlar: Türk Dış Politikası rneği” adlı kitap aynı anda teorik ve uygulamaya dair değerlendirmelerde bulunarak incelediği konularda bütüncül bir yaklaşım sunmuştur. Bu konunun karar alma süreci odaklı bir çerçevede incelenmesi farklı örneklerdeki ve dönemlerdeki dış politika tercihlerinin daha net bir şekilde anlaşılmasına yardımcı olacaktır. Daha güncel çalışmalara ihtiyaç duyulduğu bu dönemde kitap; ilgili eserlere kaynak olabilir, temel teşkil edebilir.